

PANEVĖŽIO APYGARDOS TEISMAS

NUTARTIS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2020 m. liepos 28 d.
Panevėžys

Panevėžio apygardos teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus teisėja Daina Vaidachavičienė rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo **pareiškėjo Aurimo Drižiaus** skundą dėl Vilniaus miesto apylinkės teismo ikiteisminio tyrimo teisėjo 2020 m. birželio 9 d. nutarties, kuria atmestas pareiškėjo Aurimo Drižiaus skundas.

Teismas

n u s t a t ė :

I. Bylos esmė

1. Pareiškėjas A. Drižius kreipėsi į Vilniaus apygardos prokuratūrą, prašydamas pradėti ikiteisminį tyrimą pagal požymius nusikalstamų veikų, numatytų Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau – BK) 228, 229 straipsniuose, dėl teisėjų Mindaugo Striauko, Audriaus Cinino, Virginijos Pakalnytės-Tamošiūnienės, Gintaro Dzedulionio bei prokurorės Danutės Kisinienės veiksmų nagrinėjant baudžiamąją bylą Nr. 1-2025-716/2014 (1A-815-497/2014).
2. Vilniaus apygardos prokuratūros Organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo skyriaus (toliau – Vilniaus apygardos prokuratūros ONKTS) prokuroras Rolandas Imbrasas 2020 m. gegužės 25 d. nutarimu atsisakė pradėti ikiteisminį tyrimą, motyvuodamas tuo, kad pareiškėjo skunde išdėstytos aplinkybės yra siejamos su teismų priimtų procesinių sprendimų kvestionavimu, kas nepatenka į prokuroro kompetencijos sritį.
3. Skundžiama Vilniaus miesto apylinkės teismo ikiteisminio tyrimo teisėjo 2020 m. birželio 9 d. nutartimi pareiškėjo skundas atmestas ir paliktas galioti minėtas prokuroro nutarimas atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą. Nutartyje nurodyta, kad nėra jokių objektyvių duomenų apie minėtų teisėjų bei prokurorės padarytas nusikalstamas veikas, o ikiteisminis tyrimas nėra priemonė tikrinti išnagrinėjo byloje priimto teismo sprendimo teisėtumo ir pagrįstumo.

II. Skundo argumentai ir prašymai

4. Pareiškėjas A. Drižius skunde prašo panaikinti Vilniaus apygardos prokuratūros ONKTS prokuroro R. Imbrasas 2020 m. gegužės 25 d. nutarimą ir Vilniaus miesto apylinkės teismo ikiteisminio tyrimo teisėjo 2020 m. birželio 9 d. nutartį, atnaujinti baudžiamąją bylą Nr. 1A-815-497/2014.

- 4.1. Pareiškėjas nurodo, kad minėti teisėjai jį nuteisė baudžiamojoje byloje už tariamą teismo sprendimo nevykdymą, t. y. kad A. Drižius rašė straipsnius savaitraštyje „Laisvas laikraštis“ apie Alvydo Sadecko veiklą privatizuojant AB „Mažeikių nafta“, nors tą daryti jam buvo uždrausta Vilniaus miesto apylinkės teismo sprendimu civilinėje byloje Nr. 2-117-734/2009. Anot pareiškėjo, baudžiamąją bylą nagrinėję teisėjai puikiai žinojo, jog A. Drižius yra nekaltas, nes žurnalistika Lietuvos Respublikoje nėra paskelbta nusikalstama veika, tačiau, nepaisant to, vis tiek jį nuteisė už sąžiningą veiklą. Dėl to pareiškėjui buvo padaryta didelė žala – jis atliko bausmę, jam ir jo šeimai priklausęs nekilnojamas turtas buvo perduotas varžytinėse. Minėti teisėjai, pareiškėjo vertinimu, veikdami tiesiogine tyčia ilgą laiką daro įvairaus pobūdžio nusikalstamas veikas, o baudžiamosios atsakomybės išvengia padedami savo kolegų. Teismui pateikė duomenis, kad A. Sadeckas buvo kertinė figūra AB „Mažeikių nafta“ privatizavime, tačiau šiuos duomenis atsisakoma vertinti.
- 4.2. Pareiškėjas cituoja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 6, 7 straipsnius ir teigia, jog A. Drižiaus atžvilgiu priimti sprendimai yra cenzūros įvedimas ir spaudos persekiojimas pagal melagingus A. Sadecko parodymus. Teisėjai A. Cininas, V. Pakalnytė-Tamošiūnienė, G. Dzedulionis puikiai žinojo, kad spaudos cenzūra yra uždrausta, nes tai nurodė priimtoje nutartyje, tačiau vis tiek nuteisė pareiškėją realia laisvės atėmimo bausme. Minėti teisėjai bei teisėjas M. Striaukas, nuteisė pareiškėją už žurnalisto veiklą, padarė nusikalstamas veikas, numatytas BK 228, 229 straipsniuose.
- 4.3. Prokuroras R. Imbrasas bei skundžiamą nutartį priėmęs ikiteisminio tyrimo teisėjas klastoja savo priimamus procesinius sprendimus, juose nepagrįstai nurodydami, kad visų prieš tai aptartų įvykių nėra buvę, o pareiškėjo nurodomos aplinkybės tėra samprotavimai.
- 4.4. A. Drižius nori, kad būtų išteisintas ir jam bei jo šeimai būtų kompensuota priimant apkaltinamąjį nuosprendį padaryta žala. Pareiškėjo vertinimu, visi jo pateikiami dokumentai (teismų priimti procesiniai sprendimai) įrodo, kad teisėjai veikė sąmoningai ir nusikalstamai bei ignoravo Lietuvos Respublikos Konstituciją.
- 4.5. Pagal skundžiamoje nutartyje dėstomą logiką, teismas gali daryti bet kokius nusikaltimus, nes niekas negali kvestionuoti priimtų sprendimų. Tokiu būdu yra pateisinama nusikalstama veika, kurią A. Drižiaus atžvilgiu padarė prieš tai minėti teisėjai.
- 4.6. Be to, pareiškėjas prašo atnaujinti baudžiamąją bylą, nes paaiškėjo naujos aplinkybės – prokurorė D. Kisinienė nusikalstamai piktnaudžiavo bei suklastojo bylą. A. Drižiaus vertinimu, jis būtų įvykdęs nusikaltimą tik tuo atveju, jei būtų apšmeižęs A. Sadecką, tačiau šiuo atveju jo nurodyti teiginiai atitinka tikrovę. Taip pat minėti teisėjai sulaužė duotą priesaiką, piktnaudžiavo tarnyba ir neatliko pareigų sąžiningai nagrinėdami baudžiamąją bylą. Šios aplinkybės, pareiškėjo vertinimu, sudaro pagrindą baudžiamosios bylos atnaujinimui.

III. Aukštesniojo teismo argumentai ir išvados

5. *Pareiškėjo A. Drižiaus skundas netenkinamas.*
6. BPK 168 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad prokuroras ar ikiteisminio tyrimo pareigūnas, gavęs skundą, pareiškimą ar pranešimą, o reikiamais atvejais – ir jų patikslinimą, atsisako pradėti ikiteisminį tyrimą tik tuo atveju, kai nurodyti faktai apie padarytą nusikalstamą veiklą yra akivaizdžiai neteisingi ar yra aiškios BPK 3 straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės.
7. BPK 3 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatyta, jog baudžiamasis procesas negali būti pradėdamas, o pradėtas turi būti nutrauktas, jeigu nepadaryta veika, turinti nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo požymių. Baudžiamasis procesas yra tikslingas tik tuomet, kai jį pradėjus bei tęsiant yra manoma, kad bus išaiškinta padaryta nusikalstama veika ir baudžiamojon atsakomybėn patrauktas ją padaręs asmuo.
8. Kreipdamasis į prokuratūrą bei vėliau skųsdamas priimtus procesinius sprendimus pareiškėjas A. Drižius nenurodo jokių objektyvių duomenų apie galimai padarytas nusikalstamas veikas.

Savo teiginius jis grindžia subjektyvia nuomone, kuri neparemta jokiais objektyviais faktais. Vien tai, kad, pasak pareiškėjo nuomonės, teisėjai M. Striaukas, A. Cininas, V. Pakalnytė-Tamošiūnienė, G. Dzedulionis bei prokurorė D. Kisinienė daro nusikalstamas veikas, nesudaro pagrindo pradėti ikiteisminį tyrimą. Tam, kad ikiteisminis tyrimas būtų pradėtas, ikiteisminio tyrimo organams ir teismui turi būti pateikti bent minimalūs galimai padarytos nusikalstamos veikos faktiniai duomenys. Šiuo atveju apygardos teismas sprendžia, jog jokių tokių duomenų pareiškėjas nepateikė, o remiantis vien tik A. Drižiaus subjektyvia nuomone pradėti ikiteisminį tyrimą nėra pagrindo.

9. Pareiškėjas teigia, kad ikiteisminį tyrimą organizavusi ir jam vadovavusi bei valstybinį kaltinimą baudžiamojoje byloje palaikiusi prokurorė D. Kisinienė, apkaltinamąjį nuosprendį priėmus teisėjas M. Striaukas bei baudžiamąją bylą apeliacine tvarka nagrinėję teisėjai A. Cininas, G. Dzedulionis ir V. Pakalnytė-Tamošiūnienė piktnaudžiavo tarnyba, neatliko tarnybos pareigų, kadangi pareiškėjas buvo nepagrįstai nuteistas laisvės atėmimo bausme pagal BK 245 straipsnį, taip pat pažeidė Lietuvos Respublikos Konstituciją, nes įvedė spaudos cenzūrą. Pareiškėjo skundą nagrinėjantis teismas akcentuoja, kad teismo priimtus sprendimus patikrina aukštesnės instancijos teismas baudžiamojo proceso įstatymo nustatyta tvarka. Šiuo atveju pareiškėjo apskųsto pirmosios instancijos teismo priimto nuosprendžio teisėtumas ir pagrįstumas buvo patikrintas apeliacine tvarka, taip pat Vilniaus apygardos teismo priimtą nutartį pareiškėjas skundė kasacine tvarka, tačiau jo kasacinius skundus buvo atsisakyta priimti, kadangi Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjų kolegija neturėjo pagrindo manyti, kad A. Drižiui baudžiamasis įstatymas buvo pritaikytas akivaizdžiai netinkamai. Todėl pritariama skundžiamoje nutartyje padarytai išvadai, kad ikiteisminis tyrimas nėra priemonė tikrinti išnagrinėtoje byloje priimto teismo sprendimo teisėtumą ir pagrįstumą. Papildomai skundą nagrinėjantis teismas pažymi, kad bylas nagrinėjantys teisėjai yra nepriklausomi, todėl kokių nors poveikio priemonių taikymas už priimtus sprendimus pažeistų esminį teisėjo veiklos garantą – teisėjo nepriklausomumą, kuris yra vienas esminių demokratinės teisinės valstybės principų.
10. Iš visų A. Drižiaus teikiamų procesinių dokumentų turinio matyti, kad pareiškėjas ikiteisminio tyrimo pradėjimo būtinumą grindžia deklaratyvaus pobūdžio argumentais apie siekį susidoroti su juo, įvesti spaudos cenzūrą. Šiuos teiginius pareiškėjas argumentuoja subjektyvia faktinių aplinkybių interpretacija, nors iš esmės nesutinka su teisėjų baudžiamojo proceso metu BPK nustatyta tvarka priimtais procesiniais sprendimais. Tačiau vien tai, kad A. Drižiaus netenkina jo atžvilgiu priimti procesiniai sprendimai, kiti dokumentai ir atlikti teisėti veiksmai, nesudaro pagrindo manyti, kad kurie nors pareiškėjo nurodyti asmenys būtų piktnaudžiavę tarnyba, neatlikę ar netinkamai atlikę jiems pavestas pareigas ar padarę kokias nors kitas nusikalstamas veikas.
11. Nors skunde apygardos teismui A. Drižius teigia, kad skundą dėl ikiteisminio tyrimo tinkamai pagrindė faktiniais duomenimis, tačiau pareiškėjo nurodyti konkretūs paminėtų teisėjų procesiniai sprendimai ir prokurorės veiksmai palaikant valstybinį kaltinimą savaime nereiškia, kad buvo padaryta kokia nors nusikalstama veika. Objektyvių duomenų, iš kurių matytųsi, kad nurodyti teisėjai ir prokurorė, vykdydami savo profesines funkcijas, piktnaudžiavo tarnyba, neatliko ar netinkamai atliko jiems pavestas pareigas, nėra. Atsižvelgiant į tai, atsisakant pradėti ikiteisminį tyrimą, pagrįstai konstatuota, jog nėra nusikalstamų veikų, numatytų BK 228, 229 straipsniuose, požymių (BPK 3 straipsnio 1 dalies 1 punktas).
12. Skundą nagrinėjantis teismas pažymi, kad įvertinus pareiškėjo rengtų ir pateiktų procesinių dokumentų turinį matyti, kad A. Drižius yra linkęs jam nepalankius procesinius sprendimus vertinti kaip nusikalstamas veikas, dažnai įžvelgia neteisėtus valstybinių institucijų veiksmus, nepasitiki teisės sauga. Nepaisant to, kiekvienu konkrečiu atveju teismas vertina turimus duomenis ir sprendžia, ar buvo padaryta nusikalstama veika, ar yra pagrindas pradėti ikiteisminį tyrimą. Šiuo atveju nei prokuroras, nei ikiteisminio tyrimo teisėjas nei pareiškėjo skundą nagrinėjantis apygardos teismas nenustatė pagrindų, kuriais remiantis būtų tikslinga

pradėti ikiteisminį tyrimą dėl A. Drižiaus nurodytų asmenų, kurie vykdo jiems Lietuvos Respublikos Konstitucijos pavestas funkcijas.

13. Pareiškėjas skunde taip pat kelia reikalavimą atnaujinti baudžiamąją bylą Nr. 1-2025-716/2014 dėl naujai paaiškėjusių aplinkybių, dėl kurių galima panaikinti nuosprendį ar nutartį ir atnaujinti baudžiamąją bylą. Aukštesnės instancijos teismas pažymi, jog pagal BPK nustatytą kompetenciją įsiteisėjusį nuosprendį ar nutartį panaikina ir bylas dėl naujai paaiškėjusių aplinkybių atnaujina Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus trijų teisėjų kolegija (BPK 443 straipsnio 2 dalis). Baudžiamosios bylos atnaujinimo dėl naujai paaiškėjusių aplinkybių institutas yra reglamentuotas BPK XXXIII skyriuje. Apygardos teismui nėra suteikta kompetencija nei savarankiškai atnaujinti baudžiamąją bylą, nei kreiptis į Lietuvos Aukščiausiąjį Teismą su tokiu prašymu, todėl A. Drižiaus reikalavimas netenkinamas.
14. Remiantis aukščiau išdėstytais argumentais konstatuotina, kad nagrinėjamu atveju nėra pagrindo naikinti skundžiamą nutartį pareiškėjo skunde nurodytais motyvais, todėl šis skundas atmetamas.

Teismas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 442 straipsnio 1 dalies 1 punktu,

n u t a r i a :

pareiškėjo Aurimo Drižiaus skundą atmesti.
Nutartis galutinė ir neskundžiama.

Teisėja

Daina Vaidachavičienė

Kopija tikra

Teismo raštinės skyriaus darbuotoja

Ligita Trofimovaitė

2020-07-28